

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:
Egész évre — — 240 L | Negyed évre — 60 L
Fél évre — — 120 „ | Egyes szám ára — 6 „
Nyilttér szavanként 6 L.

Alapította: ifj. Szántó Károly.
Felelős és főszerkesztő: Dr. BOCZ SOMA
Kiadóhivatal: „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.“

Megjelenik minden vasárnap.
Mindennemű pénzküldemények a „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.“ címére küldendők.
Hirdetések árszabály szerint. — Kéziratok nem adatnak vissza

Október 6.

Süket csend ülte meg a tájat. Az égen nehéz esőfelhőket hajtott a nyugati szél, a marosparti füzesek a hajnali szürkületben hangtalan mozdulatlan borzongtak meg, ha egy-egy kósza szellő elsuhant közöttük. Fenn a várudvaron tompa dobpergés köszöntötte a hajnalt, s a messze kitárt várkapun keresztül katonák sorfala között tizenhárom hős megindult a magyar Golgotha felé. A világtörténelem egyik legmegdöbbentőbb tragédiája kezdetét vette, hogy örökre megbélyegezze e tett elkövetőit s örökre éltesse az áldozatok tetteit.

A csufosan megvert osztrák armádia az orosz óriás segítségével ismét talpra állott s október 6-ikan megrendezte a maga szörnyű színjátékát. Kilenc sorjába felállított bitófa előtt, kilenc magyar halálra készülődése a magyar történelem legmegrázóbb jelenete. Az agyonlövésre ítélt bajtársak hősi lelke már ott lebegett a bitófák felett, mikor sorjában egymásután a bitófa számolyára rálépett a magyar szabadságharc kilenc legelső katonája.

S mire megérkezett a reggel s az

esőpárás mezők felett végig suhant a felhők közül átlopódzó első napsugár, a tizenhárom aradi vértanu már Isten számolyánál jelentkezett, örök nyugalomért. Tetteik dicsősége s martir haláluk áttör a feledés ködén s október 6-ikát nagy nemzeti gyászünneppé avatta. Lebbentsük meg mi is kissé a fátyolt, mely a mult eseményeit eltakarja szemünk elől. Emlékezzünk, hogy szenvedéseikből erőt merítsünk. Tanuljuk meg történetüket, hogy megformálhassuk belőle a miénket, kutassuk tetteiket s becsületes lelkük egyenes útján tanítsuk meg járni a magunkét is.

Zarándokoljon el minden magyar lélek október 6-ikának könnyhullatos napján Aradra, emlékezni és erőt meríteni. Tisztuljon meg minden magyar lélek a magyar Golgotha napján, hogy tizenhárom legjobbjának vére ne hullott légyen hiába. —b—

Az udvarhelyi nagygyűlés.

Október 14-én, a székely nemzetiség ősi fészkeben, nagy tanácsra gyűlt össze a Kárpátok magyar népe.

Nagy tarisznya gonddal s vállukon mázsányi felelőség sulyával, gyűlnek össze népünk kiküldöttjei, meghallgatni

egy elmult évnek mérlegét s kitűzni az eljövendő időknek feladatait. Nehéz munka lesz felállítani a mérleget úgy, hogy a temérdek meddőségnek mégis megadassék a cselekedet látszata s nehéz feladat válogatni az utakban, melyek mindegyikéről tudjuk, hogy csak tövisekkel van tele.

Azt mondják, hogy a gyűlésnek kifelé is és befelé is legfontosabb feladata, az egység demonstrálása. A gyűlésnek tehát úgy kell lefolyni, mint valami nagy részvénytársasági közgyűlésnek, hol a belső emberek súlyos szavazataival felvenni a versenyt vagy lehetetlen, vagy hiábavaló. Egy olyan gyűlésnek pedig, hol a külső és a belső látszat demonstrálása az egyetlen cél, s ahol ezért nem szabad elhangzani egy jogos kritikának, egy megalapozott, kiforrot véleménynek, kérdem szerényen, mi az értelme? Egy tanácskozás, mely kritika nélküli jóváhagyó fejbölgatásból áll csupán, helye lehet egy bank közgyűlésen, hol a sok hozzáértő mellett, tényleg sok a hozzá nem értő is, hol az egyén tettetésére van bizva, hogy benne kíván-e maradni a fejbölgatók díszes gyűlése, vagy pedig kíválik onnan. Másképen áll azonban ez a magyar párt gyűlésével szemben, mely a magyar nép sorsát van hivatva mindig intézni, melynek aktiv és passiv tagja minden magyar, mely pártnak nincse-

A SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE TÁRCÁJA.

Napló-töredék.

Mikor Tövisen átrakodtam az aradi vonatra, még nem tudtam, hogy Szászvároson ki fogok szállni. 30 éve nem láttam szülővárosom, de amint a futó vonat a Kenyérmező filmjét pergette szemem előtt, emlékek rajzódtak fel lelkemben s a nostalgianak mindennél hatalmasabb ereje Szászvároson leszállított a vonatról.

Egy megtépzott öreg autobus vitt az öreg gesztenyefák sorfala között a város felé. Csendesen csodálkoztam azon, hogy ez a két hely, az állomás és a város, ennyi idő alatt sem tudtak egymáshoz közelebb kerülni. Egyformán csörömpöl az autobus a 30 év előtti omnibusz bárkával, egyformán ráz a rossz ut s egyforma pislákolással fogad az első fény a város szélén. Oly szomorú ez a kicsi város a maga kihaltságában. Utcáin nagyur a csend s az a kevés ember, mely néha feltűnik, mintha magán viselné a fejlődésben megállásra ítélt város minden szomorúságát. Ez már nem a munkában kifáradt élet mozdulatlansága, ez a pusztulásnak, a halálnak kripta csendje.

Szállodai szobámba órák hosszaiig került az álom. Talán azért, mert képzeletemben rekonstruáltam a 30 év előtti Szászvárost. A kulisszák a maiak voltak, csak éppen a szereplő személyekért kellett kimenni a temetőbe. Az első utam reggel tényleg oda is vezetett. Minden lépésre ismerőst találtam. Kint volt majd az egész 30 év előtti város. Az ismerős nének és bácsik, jó barátok, kedves ismerősök. Végig sirtam a temetőt, melynek minden zugát feltámad emlékek népesítették be egyszerre. A mohos sirokon a harminc év előtti ifjúságnak emlékei találkoztak s egyszerre azt vettem észre, hogy nem a halottakat, hanem a magam elröptült 30 évéért hullanak a könnyek.

A temető után végig jártam a gömbakácos kicsi utcánkat. Megnézegettem kívülről apróra egykori öreg házunkat. Csak az udvar mélyéből integetett ismerősen egy vén eperfa, de külömben benne és körülötte minden-minden idegen lett. S a korzón is végigsenki ismerős. Egy öreg, fehér szakálas bácsi megemelte ugyan kalapját, de talán köszöntése nem is nekem szólt. Szemében nem láttam fellobbani a viszontlátás meglepetésének fényét. Harth bácsi üzletének ajtajában idegen állott s Gergely bácsi fehér szakálát

sem simogatta többé, mint egykor, amig megkérdezte, hogy milyen színű pántlikát parancsol a kisasszonyka. Az emlékek kihajtottak a szöllőbe is. Megmáztam gyermekálmaim csodás hegyét az Olympust s fent a magasban, ahogy ezt az alvó csendes várost néztem, muzsikálni kezdtek hangos szüreti mulatságok emlékei. Tarka szoknyácskák villantak meg a szöllők között s pajkos diákok kergetőztek a sárguló lombok alatt.

Oh be régen volt mindez. Ugy elmult minden tőlünk már, az élet tavasza, szépséges nyara, minden-minden emlékké devalválódott s most a télbe hajló ősz tarlóján ime kitarja elem a mult minden elfelejtett szépségét. S én minden porcikámmal szívom magamban a multat, az ifjúságot, az elfelejtett s az eltemetett dolgokat, hosszú percekre megállott az idő velem s én csak néztem vissza, vissza, oly messzire, hogy szinte éreztem mint repül a megfiatalodott lélek vissza a virágillatos, madárdalos ifjúságba. Könnyű szívvel, könnyű lélekkel szálltam le az Olympus hegyéről. Láttam magam ismét ifjunak, kacagónak s úgy éreztem, hogy most már könnyebb lesz utam a dér lepte őszi avaron.

—sm—

nek és nem lehetnek kasztjai, klikkjei, nem lehetnek reformátusai, nem katolikusai, főrézsvényesei és kisézsvényesei, csak magyarjai, kik lelkek legmélyéig hűek magyarságukhoz, mely előtt nincs és utána nem következhetik semmi más. Egy rezsvénytársaságnak csak pénzzel, csak annak a révén vagyok az egyede, a magyar pártnak, a lelkeimmel. A rezsvénytársaság elspekulálhatja a pénzzemet, de ki veszi magára annak felelőségét, hogy a lelkeimmel, a vérré vált meggyőződésemmel üzzön kalmár játékot.

Mi magyarok mindig utólérhetetlenek voltunk a demonstrációs játékok rendezésében. El is véreztünk benne. Most igazán itt volna már ideje annak, hogy a sok szenvedésben összeforrott magyar lelkek szavukat is hallassák, hogy beszélni is merészeljenek arról a sok mindentről, amit eddig az egység demonstrálásának elsőrendű hangoztatása miatt, nem tehettek.

Tíz év tapasztalata már elegendő kellett legyen ahhoz, hogy megtudhassuk állapítani késedelem nélkül, hogy az ut amilyen eddig haladtunk s amilyen eddig vezettek, a helyes ut e számunkra. Tíz év szenvedése már elég volt ahhoz, hogy végre megkérdezhessük: „Quo vadis Domine”? A kérdések és a kritikák, a vélemények és a jóslások még nem okvetlen feltételei az egység megbontásának. Távol áll tőlünk minden bontási kísérlet, de ahhoz úgy érzek, hogy az erdélyi magyarság magyarsága elég kiforrott és hét tűzön kibróbált, hogy ne legyen szüksége állandó tilalomfára.

Nagyon jól tudja minden magyar, hogy kövek és malter vagyunk egy épülő hidban, mely a jelen sivárságából egy tisztultabb jövőbe viszen át. Tudjuk és érezzük azt, hogy sehol sincs annyi sulyos, az itteni magyarság jövőjébe vágó kérdés, mint itt s hogy az élet sehol sem kíván oly tiszta áldozatos életet, mint nálunk. Mi tudjuk ezt s eszerint igyekszünk élni s ha ezt fogjuk demonstrálóan látni minden oldalról, hisszük, hogy megmarad az egység szilárdan és megdönthetetlenül, minden parancsszó és minden biztatás nélkül is.

—b—

A Magyar Kaszinó estélye.

Az őszi szezón első estélye a Kaszinó égisze alatt kedden, f. hó 2-án zajlott le. A Kaszinó választmányának vigalmi bizottsága felhasználva azt a kitünő alkalmat, hogy Kazatsay Imre a hegedűnek mesteri kezelője szabadságon itt tartózkodott, felkérte őt, valamint Berivoy Józsefet, egy estélyen való közreműködésre. Két egyfelvonásos játék keretében pedig műkedvelőink legjobbjai, Szöllősy Jánosné urasszony, Faragó Endre, Bede Sándor, Gönczy Pál, egy új értékes taggal, Szántó Sándorral bővülve, kacagtatta meg a közönséget.

A Kaszinó szép kis színházterme szűknek bizonyult erre az estére. A szereplők és a kitünően összeállított műsor nem várt fényes és nagyszámu közönséget vonzott.

A magyar dalnak két ilyen kitünő interpretálója, mint Berivoy és Kazatsay, egymás kiegészítésében tökéletesen nyújtottak s a közönségnek egyre feltörő tapsvihara, spontán megnyilvánuló tetszése, igazolják művészetük

abszoltságát. Kazatsay hegedűjátékának és Berivoy előadó képességének dicséretét nálunknál sokkal hivatottabbak tolmácsolták már. Nekünk e helyen csak beszámolnunk szabad minden boncolgatás helyett arról a mély hatásról, melyet Kazatsay és méltó partnere Berivoy a közönségre tettek. Meg van adva az az Isten áldotta tehetségük, hogy nemcsak a hallgatók fülét gyönyörködtetik, hanem érzésük ereje átplántálódik a közönség szívébe s ott dalol, muzsikál, amíg a könny kicsordul vagy kacagásra csendül a lélek.

A zeneszámok szüneteit a mindig vállalkozó kedvű műkedvelő gárdánk sztárjai két vigjáték előadásával töltötték ki. Kipróbált régi erő valamennyi, nagy játékkésztséggel, rutinnal, kitünő alakító képességgel. Új szereplő a Kaszinó színpadán Szántó Sándor, Ő határozott nyeresége műkedvelő gárdánknak. Lelkes készsége, abszolút nyugodtsága, intelligenciája bizonyára sok élvezetes percet fog még szerezni a közönségnek a műkedvelő előadások során. Külön kell kiemeljük Szöllősy Jánosné urasszonyt izzig vérig való színész tehetségét rövid kis szerepében is csillogtatta.

Nem volna beszámolónk teljes, ha nem adóznánk őszinte köszönettel Faragó Endre igazgató urnak e helyen is, kinek mint fáradhatatlan rendezőnek, őstehetségű színésznek és utólérhetetlen tapintatu és figyelmes házigazdának, az egész magyar társadalom hálás.

—beta—

A városházáról.

A városi tanács e hónap 3-án tartott üléséről olvasóközönségünket a következőkben tájékoztatjuk:

Vulpe Tivadar polgármester, elnök, a gyűlés megnyitása után közli, hogy a prefektura sürgős rendelkezése érkezett a tárgysorozat összeállítása után, amelyben felhívja a tanácsot, hogy az egyuttal a mai napra, erre a gyűlésre megérkezett kereskedelmi kamarai titkár meghallgatása után vele egyetértően tegye meg az arra való intézkedéseket, hogy a vásárokról szóló új törvény értelmében a szászvárosi városi heti és országos vásárok rendezése menjen át mentől előbb a kereskedelmi és iparkamara hatáskörébe. Erre át is adta a szót a jelenlevő kereskedelmi kamarai titkárnak, ez pedig világos előadásban fejtette ki a törvény eddig majdnem általánoson félre értett s rosszul magyarózott célját és rendelkezéseit. A törvény semmi jogot a községekől el nem von, semmi vagyoni kérdést nem érint, jövedelemtől meg nem foszt. Tisztán a rendezés körül szükséges teendőket ruhazza a kamarákra csekély, a vásáros közönségre háramló költségen. Így a vásárterek tulajdonjoga, fentartása, az azokon szedett jövedelmek, eladott állatok után járó taxák stb. mind a vásárjog-tulajdonos város kezében marad, ellenben a vásárookra özőnlő és a termelő vagy iparos közönség érdekeire nézve nem kívánatos egyének eltöltása, távol tartása, a különböző más vásárokon elért áraknak szembe tünő módon és hitelesen közlése az eladókkal s vásárlókkal, hogy így a szélesebbkörű tájékozottság megakadályozza a közönség becsapására irányuló törekvéseket.

Az ilyen dolgokban meglehetősen konzervatív felfogásu tanács vegyes érzelmekkel hallgatta a fejtegetést s nyomban hallatta is egyik másik tanács tag kifogását, hogy „a vevőközönség elriasztása, zaklatása nem kívánatos az elárusítóknak”, azonban érdemszerinti vita nem fejlődött ki a kérdés fölött, mert bár megállapították, hogy a törvény, ha tör-

vény, azt a kormány a város megkérdezése nélkül is végrehajthatja, azonban a sürgőségi indítvány nem kapta meg a megkívánt kétharmad többséget s így a tanács áttért a napirendre. Mielőtt azonban ez is lehetővé vált, éles napirendi vita fejlődött ki a fölött, tárgyalhat-e a tanács érvényesen e napon, mert többen későn, nem a törvény rendelkezése szerint három teljes nappal a gyűlés megtartására kitűzött nap előtt kapták kézhez a meghívót? Végre is a többség a kifogásokat elvetette s miután az ellenzék három tagja tüntetve elhagyta a termet, a tárgyalás megkezdődött.

A határozatokból kiemeljük a következőket:

A polgármester jelentette, hogy a város megegyezett a katonasággal a kaszárnyák bérlete tekintetében úgy, hogy a javításokat a város végzi ezután. A multakból fennmaradt két félévi bérösszeg iránt a város és a katonai kincstár között per foly. A vármalom bérlete ügyében is békés megegyezés vágta utját a bérbeadó és bérlő között egymás ellen kölcsönösen indított pereknek. Turdásan bérlő lemondott minden igényéről az általa berendezett gépek iránt, viszont a város szerződéstartam megnyújtásával kártalanította őt. A tanács a bejelentéseket tudomásul vette.

A folyó évi költségvetés tárgyalása közben történt az, hogy a miniszter meglepetésszerűen megszüntette a leglényegesebb jövedelmező taxák szedését s ebből a költségvetés egyensúlyának felborulása következett. A város eleget kunyorált a miniszternél, hogy állami segítséggel huzza ki a sárból a város gazdaságának bennreket szekerét, onnan csak azt a választ kapta, hogy az erre felhasználható alapok kimerültek, próbálgon másként segíteni magán a város. Nagy nyirbálásokat kellett hát végrehajtani a költségvetés szükségleti oldalán és néhány kétségesnek jelezhető tételt állítani be a fedezeti oldalon s az eredmény egy látszólagos egyensúly, amelyért azonban a város nem viselheti az ódiomot.

Érdekes az Országút kockakő burkolatának ügye. Az elkészített tervek szerint építendő volt 220 folyó méter burkolat. A vállalkozó Secuiu Manó ajánlatába 240 folyó méterért irt, megépített azonban 232 folyó méterért. A műszaki számbavételnél az építészeti hivatal konstataálta a tényt s ennek alapján a prefektura utasítja a város tanácsát, hogy a vállalkozóval építtesse meg a hátralevő 8 folyó méter s úgy folyósítsa a vállalati összegből még fennmaradt részt. A vállalkozó viszont azt állítja, hogy az ajánlatában olvasható 240 folyó méter tisztán íráshiba 220 helyett, minél fogva ő, aki a helyszínére már elhozott köanyagot nem akarva elszállítani, azzal a kötelezetten tul még 12 folyó méterért épített, követeli érte a vállalati egységár szerint díját, 29000 leut. A tanács szavazattöbbséggel kimondta, hogy a vállalkozó követelését nem teljesíti, de viszont tőle sem követel semmi pótmunkát.

A tanács a város bevételeinek gyarapítására irányuló törekvéseiben újra a cégláblák megadóztatására vetette magát. Jóváhagyta az állandó választmány intézkedését, mely a cégláblaadót a kereseti viszonyokhoz mérten 100—500 leuban állapította meg.

Jellemző vitát keltett a rendőrség személyzetének kérése tűzifa iránt. Ezzel egy kalap alá vették az iskolák tűzifajárandóságát, valamint az állandó választmány tagjai részére kiszolgáltatandó illetmény dolgát. Megütkezőzettel vette tudomásul az egész gyűlés, hogy mind újabb meg újabb igények merülnek fel, amelyek az erdők jövedelmét támadják. Vulcu János nagy helyeslés mellett mutatott rá arra

a körülményre, hogy mennyire téves az a feltevés, hogy a város gazdag erdőben. Bizony, mondta, nem áll így a dolog s a rezsi költséget se igen hajtja be a sok adományozás következtében. Rámutatott arra, hogy 1000 hold legjobb minőségű tölgyerdőt alakítanak most legelővé s ennek a területnek most letarolandó tölgyfa minősége nem jövedelmez, mert igen korán kerül fejsze alá, vékony és legfennebb mint távirópóznák használhatók, vagy tűzre.

Herja a szociálisták szószólója felveti a kérdést, kié azaz erdő, amelyet a város kezel? Ő úgy látja, annyit elharácsolnak abból irodák, iskolák és tisztviselők, hogy éppen nekik alig jut valami, akiknek — legjogosabb tulajdonosoknak, egy-egy silány fertályal szurják ki a szemét. Arra kell tehát gondolni, hogy egyáltalában megvonják az iskolák és tisztviselők fájárandóságát. Az erdőt használják az „emberek“ mert az övék s nem az iskolák és tisztviselők. Végre is miután Domsa Vazul helyesnek vélte, hogy a gör. kel. lelkészek is kapjanak tűzifasegélyt, a tanács nagy lelkesedéssel véve tudomásul, hogy az állandó választmány a nyugdíjasok kérését némi tűzifasegély iránt azzal a megoldással utasította el, hogy mivel a volt tanács a nyomorgó nyugdíjasokat segítette fával, holott erre sem törvény, sem rendelet nem kötelezte, az állandó választmány ily törvénytelen utra nem követheti a volt tanácsot — a tanács a rendőrség tisztviselőinek és összes alkalmazottjainak tűzifasegélyt szavazott meg, az evangélikus iskola járandóságát leszállította, az állandó választmány tagjainak azonban, miután Vulpe polgármester kijelentette, hogy ő igényt nem tart reá, nem utalt ki fát.

Új belügyminiszteri rendelet a kereskedők megszarolása ellen.

Hatósági személyeknek nem szabad jegyeket, képeket, könyveket árulnia, vagy azok árusítását támogatnia.

Különösen az erdélyi kereskedőknek sokat kellemetlenkedtek a multban is azok a kétes legtöbbször Bukarestből kivándorló egyének, akik „jótékonycéla“ vagy hazafias egyesületek számára képeket, lapokat és könyveket árultak. A kereskedőket hatósági ajánlólevéllel keresték fel a képárosok, sőt az is megtörtént, hogy hatósági személyek maguk árultak hasonló cikkeket, miknek a jótékonycélohoz vajmi kevés közük volt.

A kereskedők nem merték vásárlásukat megtagadni ezektől a kétes egzisztenciáktól, akik különösen a kisebb városokban bonyolították vigan üzleteiket, mert ezeken a helyeken tudvalevőleg nagyobb nyomatóka van a „hatóságnak“. A belügyminisztérium egy ízben már megtiltotta a hatósági segédletet, sőt hatósági személyek nem hivatalos hozzájárulását is ezekhez az ügyletekhez.

A belügyminiszteri tilalom azonban semmit nem ért. Egymásután fordultak elő az országban esetek, amiknél hatósági személyek támogatták vagy egyenesen ők végezték a kereskedők ily uton való megszarolását.

A belügyminisztérium az ország kereskedőinek megújuló tiltakozására kénytelen volt megegyezésre kiadni rendeletét. — A rendelet 12800—1928. szám alatt a napokban megérkezett a kolozsvári rendőrségre. A rendelet kifejti, hogy a hatóság közreműködése az államot súlyosan kompromitálja s ezért a legszigorubb szankciókat helyezi kilátásba a rendelet megszegői ellen. Az újabb belügyminisztériumi rendelet után csak a kereskedő-

kön mulik, hogy ne engedjék magukat megszarolni.

HIREK.

— **Felhívás.** Az a nagy kulturális elszigeteltség, melynek oly szomorú áldozata kicsi városunk, arra indított néhány lelkes zenekarát, hogy a csak maguknak muzsikálókát összegyűjtse s megalakítson egy állandó jellegű symphonikus zenekart, mely hivatva volna intenzívebbé tenni a zenei életet városunkban s önálló koncertek vagy műkedvelői előadásokon, ünnepélyeken való szereplés által éleníteni a műsort s teljesebbé tenni a művészi részét az estélyeknek. — E célból f. hó 9 én d. u. 6 órakor a „Magyar Kaszinó“ színháztermében való szíves megjelenésre kéretnek fel mindazon urak — felekezeti és nemzetiségi külömbőség nélkül, — kik valamilyen hangszeren játszanak. A magunk részéről megvagyunk győződve, hogy muzikusaink örömmel teszik magukévá ezt az eszmét s a zene iránti szeretetük támogatni fogja a kezdeményezőket nemes intencióját.

— **A nagyszebeni színház-egyesület vendéjátéka.** „Theaterverein“-nak hívják azt a nagyszebeni nagy kulturális egyesületet, mely Románia szászágának színházi életét irányítja és vezeti. Ez az egyesület kifelé a hatóságokkal szemben és befelé a szászágával szemben az egyetlen fórum, mely Románia területén a színjátszást minden megnyilvánulásban irányítja, vezeti, képviseli. Ez a centralizálás kizárja a színházigazgatók kapzsi tülekedését, a sok szóbeszédre okot adó versenyfutást és futtatást a koncesszióért stb. Ezé a társulaté a koncesszió s az ezzel kapcsolatos minden jog, köteletség és felelősség. Szerződhetet szintársulatokat, vendégszerepeltethet színészeket, megveszi a szindarabok előadási jogát s előadásokat rendez mindenhol, ahol csak szászok laknak. — Egy ilyen nagyszerűen megrendezett és megjátszott darabban mutatkozott be Szászváros közönségének a fenti társulat műkedvelő gárdája a „Scheiden tut wohl“ című modern vigjátékban. Helyszüke miatt nem térhetünk ki a szereplők személyenkénti ismertetésére, csak az összhatastról számolhatunk be. A szellemes fordulatokba, pompás helyzet komikumokba bővelkedő vigjáték minden egyes szereplője a tudásnak, rutinnak és fegyelmezett ségnek iskolapéldáját nyújtotta. A kitűnő összjáték a rendezőt dicsérte. A szép számu közönség melegen ünnepelte a szereplőket. Megszívlelendő s követendő példa áll ime a szász testvérek révén előttünk. Egy ilyen egyesület sok egyebek közt felügyeletet tudna gyakorolni a színházigazgatók fölött, kiknek egy-némelyike a magyar kultúra ápolásának hangzatos jelszava alatt a legszemenszedettebb visszaélést követi el az általuk „ápol“ magyar kulturával szemben.

— **A szászvárosi betegsegélyző kirendeltség vezetését** Voisan N. ur vette át. Hivatalos órák 8—1, 4—6-ig, kivéve az ünnepnapokat, valamint szerda és szombat délutánt. A pénztár csak délelőttöként 8—12-ig van nyitva, midőn is a kiutalások és befizetések eszközölhetők.

— **Súlyos szerencsétlenség a perkászi vasúti sorompónál.** F. hó 4-én a vásárra igyekvő Sima Nikulae Cusu perkászi lahos 16 éves leányát, amint ökörszekerével áthaladt a vasúti átjárón, egy Piski felől jövő mozdony elütötte. A leánynak mindkét lábát eltörte s egyébként is súlyosan megsebesítette a mozdony, a szekér darabokra tört. A vizsgálatot a le nem eresztett sorompó miatt megindították.

— **„Astra“ mozgószínház.** Vasárnap, f. hó 7-ikén d. u. fél 5 és este fél 9 órakor a rendkívül bájos „OSSI FÉLRELEP“ című 8 felvonásos vigjáték lesz bemutatva, Ossy Osvalda és Livio Pavanellivel a főszerepben. Csütörtökön, október hó 11-én este fél 9 órai kezdettel „HAZÁTLAN“ című nagy történelmi korkép, Dante idejéből, kerül bemutatásra 7 fejezetben. Érdemes megnézni! A n. é. közönség pártfogását kérjük!

— **Időjárás jelentés október hónapra.** Az astrometeorológusok jelentése szerint október hónapban általában szép, meleg napok várhatók 26-ikáig, úgy, hogy addig az állandó jellegű fűtésre nem lesz szükség. Változó idő lesz 6., 16., 24-én. 26-ika után pedig hóval vegyes eső lesz.

— **Gőzfürdő megnyitás.** A gőzfürdő urak részére ezentul minden szombaton délután, a kádfürdő minden csütörtök, péntek, szombat és vasárnap áll a közönség rendelkezésére.

— **Mit eszik naponta Budapest népe?** Régi modás, hogy a falu a városnak dolgozik, hogy a falu azért termel, hogy legyen mit „megzabálni“ a városnak. Olyik nagy város, mint London vagy New-York megveszi mindazt, amit egész kis országok termelnek részére s van olyan főváros is, amelyet a saját országa el sem tud látni akkor sem élelemmel, ha mindenét odaadja, amit termelt. Nagyétkü város Budapest is. Korántsem olyan nagyétkü, mint a nagy amerikai városok, vagy London, Párizs, Berlin, nemcsak mert kisebb azoknál, hanem azért is, mert a budapesti emberek sokkal kevesebbet költhetnek és így kevesebbet is ehetnek, mint a nagy amerikai, angol, francia, német városok lakói, akik gazdagabbak és nagyobb igényűek a budapestiekénél. Különösen áll ez a háboru óta, mert mióta összeomlottunk, átlagban a budapesti ember egyharmaddal kevesebb húst eszik és egyharmaddal kevesebb gyümölcsöt, viszont egyharmaddal több kenyeret és főzeléket, mint az összeomlás előtt. Persze a fogyasztás sem egyforma emberenként, mert a gazdag ember asztalán gyakran többet pazarolnak, mint amennyiből harminc szegény család is jóllakna. Így Budapesten naponta háromszázezerháromszáz liter tejet isznak, aminek javarészt szekereken hozzák fel a környékbeli falvakból és csak a kisebb részét a távolabbi vidékről vasuti kocsikban. Persze jó mennyiség víz is járul ehhez és a rendőrség sokkal több esetben állapítja most meg, hogy vizelték a tejet, — mint azelőtt. Budapest naponként kétszázötvenezer kilogramm kenyeret fogyaszt el, vagyis kétezerötyszáz métermázsza kenyér fogy mindennap. Egy-egy vasárnapi napra háromnegyedmilió csirkét, fiatal kacsát és libát hoznak fel nyaranta, ami Budapestnek egy napi fogyasztása és ünnepek előtt körülbelül huszezer borjut, hatezer hizott marhát vágnak le, mert ezt elemészti egy-egy ünnepnapon ez a feneketlen gyomru város. Gyümöcsből egy júniusi napon százhatvanezer kiló fogyott el és átlagban hatvanezer liter bort, nyolcvanezer liter sört isznak meg a budapestiek egy-egy vasárnapi vagy ünnepi napon. Volt már olyan nap is, amikor majdnem egymillió tojást evett meg egyetlen napon ez az éhes város.

Az erőszakos soványodás súlyos következményei.

Nagyságos asszonyom, mielőtt ön elhatározza magát arra, hogy ha török, ha szakad, de természetnek olyannak kell lennie, mint egy tizenhatéves leánynak, ne feledkezzék meg a következőkről:

Az meglehet, hogy a túlzásba vitt tornázás, az esztelen diéta, a nagy reklámmal hirdetett „csalhatatlan szerek“ által az ön sovány csontjai meg fognak látszani, de az is bizonyos, hogy teste kiaszott, inas lesz. Bőre megráncosodik, ön hamar öregszik, vagy, ami még fontosabb: sokkal öregebbnek fog látszani, mint amilyen. Bár ez a nők szemében nem bír sullyal, de az is bizonyos, hogy a „radikális“ soványítókurák következménye vérszegénység, hajlam a tüdővészre, gyomorbaj könnyen lehet és így az időelőtti halál utját egyengetik.

Az orvosi tudomány sokat foglalkozik a test rendes súlyának és túlsúly kérdésével, mert tudatában van annak, hogy ez a kétélű fegyver manapság ezer és ezer nőnek komoly megbetegedését, korai halálát okozza.

Valószínűnek látszik, hogy a kamaszfrizura és a soványító kurák használata szorosan összefügg egymással. Az utolsó nyolc esztendő „víványa“ a bubifrizura és ez idő óta üzentek hadat a nők testi súlyuknak, hogy minél fiasabb termetük legyen. A ruhadívat természetesen a fiús alakokhoz formálódott.

Az egyenes vonalak, — ez lett a jelszó. Ennek első következménye jó volt, mert hölgyeink eldobták a fűzöt. Hogy ez a vaspáncél menyit betegségnek volt oka, előmozdítója, arról most már ne legyen szó. De amit uyertek hölgyeink a réven, azt ismét elvesztik a vámon, mert az erőszakos soványítás még súlyosabb következményekkel jár.

A koplalás — néha: egészséges. De az a koplalás, amelyre magukat a nők kényszerítik, hogy néhány kilótól megszabaduljanak, már veszélyes és nagyon ártalmas. A gyomor, amely nem kapja meg a szükséges tápanyagot, a saját szöveteiből kényszeríti azt ki, hogy a hiányt pótolja. Ebben az esetben a vérésekben egy Zytost nevű mérge fejlődik ki, amely vesebajokat, gyomorbajokat és más betegségeket idéz elő.

Turck orvos ennek a tételnek bizonyítására négy hónapos kölyökmacsák vérebe Zytost fecskendezett be és a kis macskáknál csakhamar az öregedés tüneteit észlelte. — Ugyaníly következményekkel jár a túlzásba vitt, erőszakolt koplalás az embereknél is.

Ismeretes a kiváló filmművésznő. Barbara la Marr esete.

A film-vállalat rendező egy alkalommal kijelentette, hogy a művésznőre nem tud szerepeket osztani, mert — meghízott. Ha tehát szerződését meg akarja tartani, iparkodjék alaposan lefogyni.

A művésznő természetesen kitűnő szerződését féltette és rögtön, anélkül, hogy orvoshoz fordult volna, alapos soványító kurához fogott. És törekvése sikerrel is járt, a szigorú diéta, a gyakori koplalás fényes eredményeként három hét alatt tizenhét fontot adott le. Közben azonban a művésznőnél hirtelen elhatalmasodott egy már régebben lapangó gégetuberkulózis és az elgyengült test nem tudott a betegséggel megbirkózni.

Dr Raymond Pearl, az ismert biológus, a Baltimore-i Hopkins-kórház vezetője megállapította, hogy a kezelése alatt álló tüdővész betegek egy része a túlzásba vitt koplalás áldozata. A lesoványodás tehát bekövetkezett, de az ára ennek — az élet volt.

Nem minden háziorvos tud az egyének leginkább megfelelő soványító kurát ajánlani de nincs orvos, aki a nőket az agyonreklamozott „csodaszerektől“ óva ne intené. Mert ha valamelyik szer a forrón kívánt soványodást elő is idézte, még egyáltalán nem biztos, hogy egy másik nőnél ugyanez a szer ugyanezt a sikert eredményezi. Nem minden

szervezet egyforma, tehát a különféle szereknek hatása sem lehet mindenkinél ugyanaz.

Ugyanezen okból teljesen lehetetlen összeállítani a skálát, amely a kornak, a magasságnak megfelelő pontos testsúlyt mutatná. A biztosító társaságoknak sincs ilyen általános skálája, amelyet mindenkire alkalmaznának. Van egy szabály, a szabályszerűn aluli és a szabályszerű súlyon felüli skálakimutatás. Az életüket biztosítani akarókat azután ezek figyelembevételével mérik meg, de tekintetbe veszik még, hogy a szülők soványak voltak-e vagy kövérek, magasak voltak vagy alacsony termetűek, erőscsontúak vagy gyengék, betegek vagy egészségesek, bizonyos betegségekben nem szenvedtek-e. Mikor ezeket az adatokat megállapították, csak akkor döntenek, hogy a magát biztosítani akaró a szabályszerű, a szabályszerűen felüli vagy az ezalatti skála szerint bírálandó meg. A szabályszerűen felül emelkedő testsúly a kedvezőtlenebb, mert a statisztika szerint a szikár emberek tovább élnek, mint akiknél a zsírképződés nagyobb tehát kövérek.

Tornázon, sportoljon, átlétezzél a nő, helyesen cselekszik, de csak annyit és úgy, amennyit az ő szervezete megbir.

A Lobstein-féle emeletes „Villa“, ugyiszintén a 33 év óta fennálló fűszer- és lisztüzlet szabad kézből **eladó.**

32 1—2

Értesítés!

30 3—3

A n. é. közönség szives tudomására hozom, hogy a mai kor igényeinek teljesen megfelelőleg berendezett

Cukrászdámat

a Kaszinó épületében megnyitottam. A legfinomab cukrászsütemények, torták, krémek stb. gazdag választékban naponként frissen elkészítve állanak a t. nagyközönség rendelkezésére.

Az étteremben minden szombat este nagy disznótoros vacsora. — Szives pártfogást kér, tisztelettel:

id. Bisztricsányi Ernő.

Őszi és téli DIVATLAPOK kaphatók a Szászvárosi Könyvnyomda Rt. könyv- és papirkereskedésében.

Vonatok érkezése és indulása.

Tövis felől érkezik:	Piski felé indul:
243 sz. Személyvonat 129	133 órákor
239 " " " 812	816 " "
241 " " " 1751	1754 " "
21 " Gyors " 945	946 " "
5 " Express " 209	210 " "

Piski felől érkezik:	Tövis felé indul:
244 sz. Személyvonat 348	350 órákor
240 " " " 1102	1106 " "
242 " " " 1937	1940 " "
6 " Express " 439	440 " "
22 " Gyors " 2108	2110 " "

Munkásvonatok.

Piski felől érkezik:	Alkenyérig indul:
Munkásvonat 501	502 órákor
" " " 1720	1721 " "

Alkenyérrelől érkezik:	Piskiig indul:
Munkásvonat 610	611 órákor
" " " 1901	1902 " "

Autóbuszok 25 perccel vonatérkezés előtt indulnak az összes vonatokhoz, a munkásvonatok kivételével.

Légköri zavarok nem bántják, s a legtökéletesebb művelzetben lesz része, ha

Parlophon
grammaphonon

Parlophon
lemezekről

hallgatja otthonában a világ legnagyobb művészeit.

E világhírű márka gyártmányai feltűnő olcsó árban a „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.“ papirkereskedésében kaphatók

Cenzurat de: V. Ivășcoiu, secretar de plasă.

Nincs a megyében napilap,

s így a megyei vonatkozású eseményeket, személyi és egyéb híreket, rendelkezéseket s üzleti vonatkozású hirdetések

csak a megyében megjelenő ujságokból olvashatja.

Rendelje meg a 16 év óta fennálló s a megye minden részébe járó

„Szászváros és Vidéké“-t

Előfizetési ára: Egész évre 240, fél évre 120, negyed évre 60 leu. Hirdetése olcsók!